

By overfor Kolding, eftersom Forffjellen mellem disse Byers Indvaanerantal, saavidt mig bekendt, kun er nogle Hundreder. Kolding har c. 5,300 Indvaanere og Veile har, hvis jeg ikke huffer feil, nogle Hundreder flere. Det ærede Medlem lagde forresten atter idag særlig Bægt paa, at han vilde have Jernbanen udover Hedeegnen for at fremme Dplysningen, men jeg troer ganske vist, at det er en heel feilagtig Maade at fremme Dplysningen ved at bygge Jernbaner. Afseet fra den store Beføstning, det vilde medføre, troer jeg, det vilde være rigtigere i denne Henseende at gaae en anden Vej. Jeg troer, det vilde være meget bedre, om vi søgte at komme til en Reform af vort Almue-Skolevæsen; thi det staaer endnu paa samme Punkt som i 1808; naar vi indførte Heeldagsffolegang, naar vi byggede flere Skoler og ansatte flere Lærere, saa vilde det virke meget bedre paa Dplysningen, end om vi byggede aldrig saamange Jernbaner. Tværtimod skal jeg ret indstændigt anmode det høie Thing om at stemme for Udvalgets Forslag under Nr. 3, angaaende en Sidebane til Ribe, og det af flere forffjellige Hensyn. Det første Hensyn, som jeg der mener, at man bør tage, er til selve Ribe By. Jeg er aldeles overbevist om, at naar der ikke gjøres Noget for Ribe By, saa vil den efter den uheldige Maade, hvorpaa den blev stillet ved Wienerfreden, inden lang Tid gaae til Grunde. Det kan efter min Overbeviisning ikke nytte stort, at den høitagtede Indenrigsminister giver Andvissning paa en mulig Jernbane om 5 Aar. Ribe maa tidligere end om 5 Aar drages ind i Jernbanenettet, hvis den ellers skal staae til at redde. Jeg kan heller ikke indsee, at det kan være stemmende med statsøconomiske Hensyn, at vi lade en By, der tæller over 3,000 Indbyggere, saaledes gaae til Grunde ved at isolere den i en endnu højere Grad, end det alt er Tilfældet. Betragte vi Sagen fra en anden Side, den nationale, saa veed jeg heller ikke, hvorfor der ikke skulde tages alt tilbørligt Hensyn til denne By, som jo altid har været en af vore bedste Forposter mod Tydskheden. Dernæst skal jeg ogsaa anbefale Anlægget af Sidebanen af Hensyn til Nordflesvigerne. Bliver Banen

anlagt, som det nu er foreslaaet af Regeringen uden Sidebane, da have vi, efter min Mening, ikke taget tilbørligt Hensyn til de danske Sønderjyder; faae vi derimod en Bane til Ribe, saa vil Størstedelen af det vestlige Sønderjylland kunne benytte Ribe som Udgangspunkt for Forbindelsen med Esbjerg og derved med England. Hvad er det imidlertid for Indbyggere i Nordflesvig, man saaledes efter min Mening bør tage Hensyn til? Det er, mine Herrer, de forrige kongerigste Undersaatter, navnlig de 8—9,000 tidligere danske Undersaatter, der have været repræsenteret i denne Sal, det er Indvaanerne af Lø- og Møgeltønder-Herreder, som fra umindelige Tider have været integrerende Dele af Kongeriget Danmark, men som have maattet friste den tunge Skæbne at blive overgivne i vor og deres værste Fjendes Bøld. Jeg mener, vi bør tage alt muligt Hensyn til disse Folk. Endelig mener jeg, vi bør bevillige Sidebanen til Ribe for selve Esbjerg Havns Skyld. Jeg troer, at denne Bane vil tilføre Esbjerg Havn en meget betydelig Deel Fedeqvæg. Der er i Eggen Syd for Ribe, navnlig de tidligere Lø- og Møgeltønder-Herreder, en betydelig Dvæganf, der er gode Marsfenge og man lægger sig der i Særdeleshed efter Dvægfedning, saa jeg er aldeles overbevist om, at denne Sidebane vil tilføre Esbjerg Havn en meget betydelig Trafik. Naar det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds (A. Hage) har udtalt som sin faste Mening, at Ribe ikke vilde gaae til Grunde, fordi den ikke fik en Jernbane, men at den snarere vilde blive ødelagt, naar den fik en Jernbane, saa maa jeg dog udtale, at skjøndt jeg sætter særdeles megen Priis paa det ærede Medlems Mening i mange Tilfælde, kan jeg dog ikke gjøre det i dette. Naar vi have Udtalelser for os fra en Deputation fra selve Ribe By, naar vi have Udtalelser for os fra mangfoldige andre Mænd, derovre fra Eggen, som kjende Forholdene ganske nøie, saa troer jeg dog snarere at maatte støtte mig til dem end til det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds (A. Hage). Jeg maa ganske samstemme med, hvad der er udtalt af den ærede Ordfører og af et andet æret Medlem,